

In de tussen horkige

Weginspecteurs van rijkswaterstaat raken in de knel, omdat automobilisten niet wijken voor hun oranje zwaailichten. Maar een blauw zwaailicht, zoals andere hulpverleners dat hebben, zit er niet in. Biedt een publiciteitscampagne uitkomst?

Tekst pieter.verbeek@republic.nl
Beeld Dolph Cantrijn, Kick Smeets, Sjef Prius
.....

Iedereen kent ze, de mensen met de oranjegele hesjes en blauwgele auto's langs de kant van de snelweg. Maar wat ze precies doen, ontgaat de meeste Nederlanders. Dus maken automobilisten bij files geen ruimte voor de weginspecteurs. De frustraties daarover lopen bij rijkswaterstaat steeds meer op. 'Als ik over de vluchtstrook naar een incident toe rijd, doe ik dat heel gespannen', vertelt Evert van Essen, die het overvolle wegennet rond Utrecht inspecteert. 'Ook als het verkeer stilstaat of langzaam rijdt, omdat je niet weet hoe mensen reageren. Ze snappen niet waarom wij op de vluchtstrook rijden. Sommige automobilisten hebben de neiging om achter ons aan te gaan rijden. Als jij het doet, doe ik het ook, denken ze dan. Dan moet ik vertellen dat ze niks te zoeken hebben op de vluchtstrook. Die moet open blijven voor de hulpdiensten.' Nog meer hinder ontstaat er als weggebruikers de groengele wagens van rijkswaterstaat

er niet eens langs willen laten of ze blokkeren door naar de vluchtstrook uit te wijken. Van Essen: 'Sommige mensen doen alsof ze je niet zien, anderen hebben de rare neiging om naar rechts te gaan als ze je zien aankomen op de vluchtstrook. Bewust, zodat je er niet langs kan. Als het een gewone auto is, kun je nog een keer toeteren. Maar als het een grote vrachtwagen is, voel je je toch een kleine jongen. Ik wil ook graag heel thuiskomen 's avonds.'

TOETERS EN BELLEN

En de laatste tijd wordt het erger. Steeds vaker kunnen ze er niet door, merken de weginspecteurs. Komt het door het oranje zwaailicht? De oranje zwaailichten en flitsers op hun auto hebben in ieder geval onvoldoende attentiewaarde, omdat zoveel partijen ermee rijden. Van bergbedrijven en vuilniswagens tot dierenambulances en tractoren. Weginspecteur Anton Noteboom pleit daarom voor een andere kleur zwaailicht. 'Al is het paars of groen. Als het maar een afwijkende kleur is. Vanwege al die partijen die met oranje rijden, nemen mensen het oranje licht bij ons niet serieus.'

Overstappen op het blauwe zwaailicht zoals politie, brandweer en ambulance dat hebben zou ideaal zijn, aldus de weginspecteur. 'Wanneer er een blauw licht nadert, houdt plots iedereen zich aan de regels. Dan gaan de gordels om en de mobieltjes weg. Mensen hebben er ontzag voor. Je ziet het verkeer als de Rode Zee splijten voor een ambulance.' Maar een blauw zwaailicht zit er voor de weginspecteurs niet in, verwacht Noteboom. 'We

knep weggebruikers

**Campagne moet werk van weginspecteurs
rijkswaterstaat vergemakkelijken**

zijn officieel geen hulpverleners. Of dat in de toekomst verandert, is nog onbekend.' De weginspecteurs verrichten te weinig hulpverlenende taken om het predikaat hulpverlener te krijgen. Meer hulp verlenen zou ook ten koste gaan van de kerntaken van de weginspecteurs: de veiligheid op de weg en doorstroming van het verkeer regelen.

Hoewel ze officieel geen hulpverlener zijn, moeten weginspecteurs zich wel aan een aanrijtijd houden. Binnen een kwartier na een melding moet er iemand bij het incident zijn gearriveerd. Noteboom: 'Het wringt allemaal een beetje. Je rijdt altijd al heel gespannen tussen snelweg en berm. Tegelijkertijd is er de druk om de aanrijtijd te halen. Ondertussen moeten we ons wel aan de verkeersregels houden. Als het stoplicht rood is, moeten wij ook stoppen en op de vluchtstrook mogen we niet harder dan maximaal vijftig kilometer per uur of maximaal twintig kilometer harder dan het overige verkeer.' Al die problemen ten spijt, bestaan er bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat geen plannen de wetgeving of de zwaailichtkleur te wijzigen.

ZWAAILICHTBESEF

Omdat een ander zwaailicht dus geen optie is, mikt Eeltje Hoekstra, programmamanager incidentmanagement van het Verkeerscentrum Nederland van rijkswaterstaat, op publiciteit om de situatie voor de weginspecteurs te verbeteren. De samenleving moet er veel meer van doordrongen raken hoe belangrijk de oranje zwaailichten zijn, zegt Hoekstra. 'Een beter "zwaailichtbesef" is bittere noodzaak om incidenten op de weg sneller af te handelen

en zo het verkeer beter te laten doorstromen.' Maar niet alleen het zwaailicht is het euvel. Weggebruikers moeten ook meer informatie krijgen over de reikwijdte van het inspectiewerk. Want de weginspecteurs hebben halwege de jaren negentig nieuwe taken gekregen. Behalve voor de kwaliteit van de weg zijn ze nu ook verantwoordelijk voor een goede doorstroming van het verkeer bij incidenten en voor het regelen van het verkeer. 'We zijn gekomen van een positie die zo onzichtbaar mogelijk was naar een positie waar we zo zichtbaar mogelijk willen zijn', legt Hoekstra uit. 'Vroeger werkten we zoveel mogelijk buiten de spits, nu juist erin. Onze belangrijkste taak daarbij is ervoor te zorgen dat er geen vervolgincidenten ontstaan.'

Of zoals weginspecteur Anton Noteboom het omschrijft: 'We zijn zowel verkeersregelaar, scheidsrechter, sociaal werker als een soort politiemans. We krijgen steeds meer waardering van mensen die blij zijn dat wij er bij kwamen. Maar dat is achteraf. De meeste mensen weten gewoon nog niet wat wij doen.' Daarom wordt binnenkort grootscheeps de publiciteit gezocht. Noteboom verwacht dat de Postbus 51-campagne die op komst is, gaat helpen. 'Als mensen maar weten waarom wij op de vluchtstrook rijden, zal er meer begrip voor zijn.'

Maar is een alleen campagne wel afdoende tegen horkerig gedrag op de weg? Hoekstra: 'Wat ook zou helpen is dat het Centraal Bureau Vaardigheidsbewijzen (CBV) mensen naast autorijden leert wat ze moeten doen wanneer hun auto stuk gaat of wanneer ze tegen iemand aan botsen. En met welke par-

Weginspecteurs

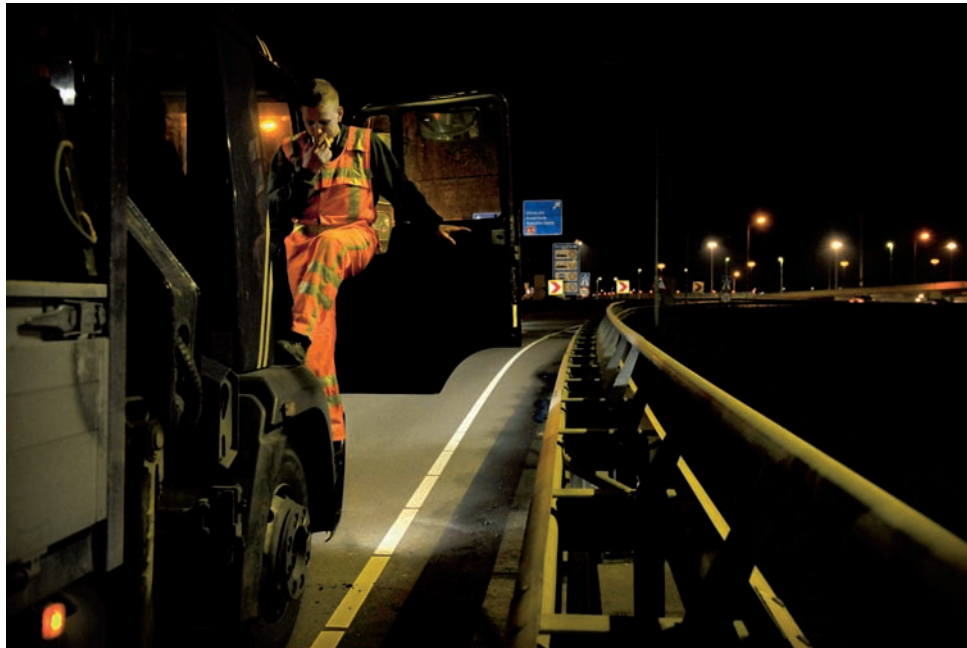
Wat doen de 350 weginspecteurs nu precies? Waren ze als wegbeheerders van oudsher verantwoordelijk voor het opruimen van rommel op de weg en voor klein onderhoud van de wegen, tegenwoordig is het takenpakket veel breder. De primaire taken nu zijn het monitoren van het verkeersbeeld, het bevorderen van de doorstroming van het verkeer en het veilig stellen en afhandelen van incidenten. Bij files worden ze ingezet als verkeersregelaar. Bij grote incidenten zijn de weginspecteurs vaak al ter plekke voordat de politie arriveert. De weginspecteurs beveiligen dan de plek van het ongeval, regelen het verkeer en maken de rijbaan vrij voor de hulpdiensten.

‘Geef hulpdiensten de ruimte’

Op 3 november start de landelijke campagne ‘Geef hulpdiensten de ruimte’ van het ministerie van Verkeer en Waterstaat in samenwerking met rijkswaterstaat, het ministerie van Binnenlandse Zaken, politie, brandweer, ambulancebranche en

bergingsbedrijven. Omdat tegenwoordig veel vluchtstroken bij drukverkeer in gebruik zijn als spitsstroken moeten de hulpdiensten vaak tussen twee verkeersstroken in, over de middenstreep, door het verkeer heen. De campagne moet de Neder-

lander leren ruimte te maken voor zowel blauwe als oranje zwaailichten, want ook wegininspecteurs en bergingsbedrijven met hun oranje lichten mogen dwars door het verkeer heen. De Postbus 51-campagne loopt tot en met 14 december.

Aan het werk met oranje of blauw zwaailicht

‘We bekorten files. Dat moet voor het voetlicht komen’

tijen ze te maken krijgen bij een ongeval.’ De wegininspecteurs maken het niet alleen maar veiliger, benadrukt Hoekstra. Als mensen de inspecteurs er sneller langs laten vermindert dat ook de file. Onderzoek heeft immers uitgewezen dat elke minuut verkorting van een incident vier minuten minder file oplevert. Hoekstra: ‘Als je dat weet, is het helemaal handig dat je de oranje zwaailichten en onze wegininspecteurs serieus neemt. De wetenschap dat we files bekorten moet veel duidelijker voor het voetlicht komen.’

VIOLET

Hoe zit het bij de andere partijen die met oranje zwaailichten hun weg moeten banen door drukverkeer? ‘Wij lopen absoluut tegen het zelfde probleem aan’, zegt Ingrid Huffener, directeur van de Nederlandse Vereniging van Bergingsbedrijven. ‘Omdat iedereen het oranje licht gebruikt, wordt het niet meer serieus

genomen. Bergingsbedrijven vertellen dat ze door alle opstoppingen niet meer bij incidenten kunnen komen. Vooral omdat mensen ze geen vrije doorgang verlenen.’ Om die reden hamert ook Huffener op een alternatieve kleur zwaailicht voor bergingsbedrijven, wegwacht en wegininspecteurs. ‘Onze Belgische zusterorganisatie kwam met het idee voor de kleur violet. Dat komt naar voren als het best zichtbaar.’

Bij de ANWB herkennen ze de klachten van rijkswaterstaat ook, maar de ANWB heeft er zelf minder last van. Michel Straathof, beleidsadviseur veiligheid: ‘Na 61 jaar kennen mensen ons en weten ze precies wat wij doen op de vluchtstrook. En dat is belangrijk. Je moet de burger laten zien dat je niet onnodig gebruik maakt van de vluchtstrook. Natuurlijk is de nood bij ons ook minder hoog. In het ergste geval moet iemand met pech langer wachten.’ ●

Meer informatie:

 over wegininspecteurs,
+ www.rijkswaterstaat.nl